

Aspectes del proletariat i l'Estat

per J. CASTANYS TORRENT

Es revoltant que l'home tingui la incertitud del seu destí, que s'el consideri classificat en categories, que la societat l'abandoni a les seves pròpies forces i que, damunt de tot això, la llei, burlant el dret, l'legítimi vertaderes usurpacions de riquesa — que no tenen res a veure amb el sentit de l'estalvi acumulat — i que mantenen encara un desnivell social impropï d'una civilització dels nostres temps, i aquest desnivell engendra odís i propulsa ideologies concebudes per mentalitats que el desesper les ha fetes tornar delirant.

Es revoltant — i àdhuc tan antihumà com anticristià — que components d'una mateixa societat, connaturals d'una mateixa Pàtria, menin vides tan diferents, fins a l'extrem que al costat de l'opulència i de vessall superflu, hi hagi llars fredes i devastades, hi hagi necessitats peremptòries insatisfetes, fillades que puguen amb manifesta insuficiència d'aliment, malalts abandonats i tota una munió de caiguts, d'éssers febles i envellits que no tenen altre empar que un llòbrec assil o la comisseració del vianant que passa.

Serenament, sense cercar cops d'efecte literaris, cal preguntar: i on trobar la solució al problema plantejat per la imperfecció evident de l'actual estat social de coses? Anys enrera, la veu dels que es consideren líders de l'avenç humà, ens hauria contestat que la solució — la plena i absoluta solució — estava en el socialisme. Ara, hom ens dirà, de segur, en el comunisme. Nosaltres, diem els republicans socials, que per ara no hi ha necessitat d'anar en aquest camí, puix que si tot el poble espanyol, tot com un sol home, vol recolçar i protegir l'actual Govern de Catalunya i la República, el proletariat obtindrà — n'estem plenament convençuts — els seus drets socials que els hi pertoca. Principalment en el Govern de la Generalitat, que hi ha uns homes com Lluís Companys i Martí Barrera, que coneixen tots els drets dels obrers i les seves reivindicacions, dintre la organització sindical, que això serà un camí que seguiran els nostres governants de la República recobrada.

El poble verament civilitzat és aquell que realitza bé les seves funcions socials amb la menor quantitat d'intervenció estatal possible. I així ho devien pensar els antics legisladors catalans, car, com deia Permanyer, el *Dret Català* es podia escriure en un paper de fumar i sobraria paper.

El què convé i interessa és que el poble sàpiga fer l'Estat. Per tal que això sigui, no hi ha cap necessitat d'anul·lar, en més o en menys, l'individu. Molt al contrari; és precís donar valor — tot el valor possible — a l'individu, fent de l'individu i del seu valor com a tal, un culte humaníssim, un vertader sentiment altruista.

L'Estat ha de deixar d'ésser una absorció de les facultats i del diner, de la producció de riquesa. Està vist que com més aquesta doble absorció es desenvolupa, més difícil es fa el problema de la vida i menys l'individu veu garantit el seu destí particular. Ai de l'home a qui les facultats se li estronquen per malaltia o per ancianitat! Ai del poble que sofreixi una crisi de treball! El determinisme inhumà actual fa de l'home caigut matèria irredimible.

Només les burocràcies gaudeixen dels beneficis reals de les lleis; només els funcionaris públics tenen garantit el dret de la vida, assegurada la vellesa i eliminada la crisi. Per què això? No és explicable que la societat consenti que un buròcrata — que moltes vegades no és més que un paràsit social — tingui assegurat el seu present i futur personal, mentre que un obrer, un home treballador, honrat, que ha consagrat tota la seva vida al treball, a la producció de la riquesa, se'l deixi abandonat a l'atzar de les circumstàncies i accidentalitats de la vida.

Un gran savi deia que la majoria dels pobles tenen el govern que es mereixen; evidentment, si nosaltres sabem mantenir les nostres posicions, tindrem el Govern que es mereixerà el nostre poble.

No cal cap comentari. El poble té la paraula.

La camisa ZANOTTI és la millor i la més elegant.

Exclusiva de CAMISERIA PUJOLAR

AMO

(del llibre «Diccionari filosòfic»,
de VOLTAIRE)

Un home, ¿com ha pogut fer-se l'amo d'un altre home, i per quina mena de màgia incomprensible ha pogut esdevenir l'amo de molts d'altres homes? S'han escrit sobre aquest fenomen un bon nombre de massissos volums; dono, però, la preferència a una faula hindostànica, perquè és curta i perquè les faules ho han dit tot.

Adimo, el pare de tots els hindús, tingué dos fills i dues filles de la seva muller Procriti. El més gran dels nois era un gegant vigorós, el més petit era un geperudet, les dues noies eren boniques. D'ençà que el gegant va sentir la seva força, dormí amb les seves germanes, i es feu servir pel geperudet. De les dues germanes, una fou la seva cuinera, l'altra la seva hortolana. Quan el gegant volia dormir, començava per lligar a un arbre el seu germanet; i quan aquest es feia escàpol, l'atrapava amb quatre gambades, i el fuetjava.

El geperut esdevingué submís i el millor vassall del món. El gegant, satisfet de veure'l complir les seves obligacions, li permeté de dormir amb una de les seves germanes, de la qual n'era ja fatigat. Els infants que eixiren d'aquest matrimoni no foren pas tots geperuts; però foren bastant contrafets. Van ésser criats en el temor de Déu i del gegant. Reberen una educació excel·lent; els ensenyaren que llur oncle era gegant per dret diví, que podia fer el que li plagués de tota la seva família; que si tenia alguna néta o besnéta bonica, havia d'ésser, sense cap entrebanc, per a ell tot sol, i que ningú no podria dormir amb ella fins que ell n'estigués tip.

Una vegada mort el gegant, el seu fill, que de bon tros no era tan fort ni tan gran, va creure's, tanmateix, gegant per dret diví com el seu pare. Va pretendre que tots els homes treballessin per a ell, i volgué dormir amb totes les noies. La família s'uní contra ell, el mataren a cops i proclamaren la república.

Els siamesos, al contrari, pretenien que la família va començar per ésser republicana, i que el gegant no havia vingut fins després de molts d'anys i dissensions; però tots els autors de Benarés i de Siam convénen que els homes varen viure una infinitat de segles, abans de tenir l'aptitud de fer lleis; i ho proven per una raó sense rèplica, i és que, fins avui que tothom s'envaneix de tenir enginy, hom no ha trobat encara la manera de fer una vintena de lleis passablement bones.

Es, encara, per exemple, una qüestió insoluble, a la Índia, si les repúbliques han estat establertes abans o després que les monarquies, si la confusió sembla als homes més horrible que el despotisme. Ignoro el que s'ha esdevingut en l'ordre del temps; però, en el de la natura, cal convenir que havent nascut tots els homes iguals, la violència i l'habilitat feren els primers amos; les lleis han fet els altres.

Mitges de seda i de fil. - Interiors tricot. - Caçadores Gamusa

Casa Rovira

Es la més ben assortida

Sant Esteve, 6 i 10. - OLOT